

Posudek vedoucí diplomové práce: Jazykové hry rozvíjející kompetenci v českém jazyce žáků mladšího školního věku s odlišným mateřským jazykem

Autorka práce: Bc. Markéta Lisá
Ústav českého jazyka a teorie komunikace, FF UK,
obor Učitelství češtiny jako cizího jazyka

Vedoucí práce: Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.
Ústav bohemistických studií, FF UK

Téma práce:

Ústředním tématem předkládané práce je didaktická hra pro děti mladšího školního věku ve výuce češtiny, jež není mateřským jazykem cílové skupiny. Vzhledem k tomu, že pro danou cílovou skupinu stále neexistuje dostatečné množství výukových materiálů, je třeba předkládanou práci vnímat jako důležitý metodický příspěvek k výuce češtiny jako cizího jazyka u dětí mladšího školního věku.

V teoreticky zaměřené části práce diplomantka charakterizuje žáka mladšího školního věku z hlediska kognitivního a jazykového vývoje. Zároveň tuto charakteristiku vhodně doplňuje o vymezení úlohy her při výuce dané skupiny žáků. K této části je třeba konstatovat, že by bylo možné ji hlouběji propracovat s přihlédnutím ke specifickým jinojazyčným žákům mladšího školního věku, což v práci postrádám. Také specifikace hry, jejích různé typy a didaktické úlohy by mohly být propracovány podrobněji. Není však možné říci, že informace, které autorka předkládá, jsou pro cíle DP nedostačující. Spíše postrádám explicitní vymezení toho, jak byla tato teoretická základna následně aplikována v praktické části při formulování her.

Třetí kapitola teoretické části je nazvána SYLABUS. Tuto kapitolu pokládám za důležitou, neboť poskytuje vodítko vyučujícím pro možnosti využití vytvořených her s ohledem na komunikační situace, které jsou typické/frekventované v životě žáků mladšího školního věku a měly by být v komunikačně pojatém vyučování základem celkového výukového sylabu. Pro danou kapitolu bych opět pokládala za přínosné určité propracování do hloubky, a to zvl. ve dvou následujících směrech: jednak by bylo přínosné rozpracovat kritéria, podle nichž je sylabus vystavěn, a upřesnit, jak jsou tato kritéria v sylabu zohledněna, resp. proč je vlastně sylabus vystavěn právě takovým způsobem, jakým je vystavěn; jednak by bylo pro čtenáře, který bude následně práci využívat, přínosné vidět, jak jsou tato kritéria uplatněna

v samotných hrách, jak se promítají do výběru jejich témat a případně i formy a jazykové kategorie hry.

Těžiště diplomové práce je v praktické části, v níž autorka předkládá komplet 32 didaktických jazykových her pro výuku češtiny jako nemateřského jazyka. Svým rozsahem, nápaditostí a pečlivostí zpracování tato část v mnohém překračuje požadavky kladené na diplomovou práci. Autorka předkládá hry rozčleněné do tří kategorií: hry zaměřené na výslovnost, hry zaměřené na slovní zásobu a hry zaměřené na gramatiku. Ke každé hře je vytvořena základní „karta“, v níž jsou popsány základní metodické pokyny ke hře, nabídnuty jsou varianty dané hry a autorka také upozorňuje na problematické jevy, s nimiž se může učitel v průběhu hry setkat. Hra je dále propojena s tzv. situačním sylabem, v němž je popsáno, které konkrétní jazykové jevy žák procvičuje (V této části by bylo vhodné také určit, které jazykové jevy jsou nutnými prerekvizitami pro zvládnutí hry.), poslední součástí každé hry jsou pomůcky v podobě karet, herních plánů atp. pro nakopírování.

V praktické části je zařazena kapitola popisující způsob pretestace navržených herních aktivit. Zařazení tohoto oddílu svědčí o autorčině pečlivosti a odpovědném přístupu ke zpracování her, bohužel je však zároveň i oddílem z celé práce nejslabším, k němuž by bylo možné vznést mnohé metodické komentáře. Celkově není pretestace systematicky popsána a domnívám se, že ani neproběhla zcela systematickým způsobem, resp. vzhledem k zadání a průběhu a vyhodnocení pretestace není možné z ní čerpat příliš mnoho informací. Přesto ji však nepovažuji za zcela zbytečnou, protože autorce poskytla možnost navržený materiál vyzkoušet (a to včetně ověření funkčnosti metodických pokynů, nejen samotné hry) a průběh her diskutovat s praktikem. Tato zpětná vazba jí umožnila některé aspekty her upravit, jak o tom v práci také informuje.

Hodnoticí kritéria

Při celkovém hodnocení dané magisterské práce jsem zohlednila následující kritéria:

A. Obsahová

V práci jsou konkrétně vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány.

Práce bez výhrad splňuje cíle zadání.

Předmět práce je patřičně vymezen a je využito odpovídajících metodologických postupů.

Je využívána primární a sekundární literatura. Je využita odborná literatura psaná v češtině a angličtině.

Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.

V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.

B. Formální

Práce adekvátně využívá odbornou terminologii a některé pojmy by vzhledem k určité rozkolísanosti zasloužily v rámci práce samostatné vymezení (např. *cizí/druhý* jazyk), tato nedourčenost však nebrání konzistentní percepci textu.

Práce téměř vždy vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce. Výhrady mám k teoretické části, kde se autorce ne vždy daří citovat takovým způsobem, aby byly zřejmé hranice citovaného či parafrázovaného textu. Zároveň se však nedomnívám, že by daný text bylo možné nahlížet jako na plagiát, spíše se jedná o určitou stylistickou neobratnost.

Práce je typograficky jednotná.

Studující dodržuje jazykovou normu a text je stylisticky jednotný.

Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.

Přínos práce:

Práci považuji z hlediska tvůrčího přístupu studující za odpovídající standardům kladeným na magisterskou práci. Práce je přínosná zvl. ve své praktické části, v níž autorka předkládá komplex podrobně zpracovaných herních aktivit včetně metodických pokynů pro vyučující.

Celkové hodnocení práce:

Práce odpovídá standardům kladeným na diplomové práce. Ráda ji proto doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikačního stupně: S ohledem na některé své výhrady ke zpracování tématu navrhuji práci hodnotit stupněm *velmi dobře*.